

Onderzoeksverantwoording

Regiokompas Brede Welvaart voor de
Waddenbalans 2024

Onderzoeksverantwoording

Regiokompas Brede Welvaart voor de
Waddenbalans 2024

Fenna Bijster, Msc.

Ontwikkeling framework

De brede welvaart foto van het Waddengebied is gebaseerd op het Regiokompas Brede Welvaart, ontwikkeld door Het PON & Telos. De 'standaard' dataset bestaat uit twaalf thema's, met 89 indicatoren. Om het Regiokompas Brede Welvaart passend te maken voor het Waddengebied, is er gekeken naar de gestelde doelen in de regio. Dit is gedaan door middel van het opstellen van een Theory of Change, waarin de hoofddoelen, subdoelen en veranderdoelen onder elkaar zijn gezet. Vervolgens is de vertaalslag gemaakt van doelen naar meetbare indicatoren. In de praktijk is het vinden van aansluiting met de doelen, zoals beschreven in de Agenda en het Uitvoeringsprogramma, niet eenvoudig. Brede welvaart kijkt breed naar de samenleving, aan de hand van 12 thema's, die ieder als even belangrijk worden gezien. De mens wordt centraal gezet en het mensperspectief is nadrukkelijk ook belangrijk. De nadruk van de Agenda voor het Waddengebied 2050 ligt echter op het versterken van ecologische waarden in het Waddengebied, en de gewenste economische ontwikkeling en verduurzaming van een aantal voor het Waddengebied relevante sectoren (havens, landbouw, visserij, toerisme, energie). Door een aantal voor het Waddengebied specifieke indicatoren toe te voegen aan het Regiokompas, én in een apart hoofdstuk een aantal voor het Waddengebied belangrijke sectoren te verkennen, wordt er getracht zo goed mogelijk aan te sluiten bij de doelen en karakteristieken in het Waddengebied. Wanneer er vanuit de Agenda of het Uitvoeringsprogramma geen passende doelen zijn gevonden bij een brede welvaartsthema, dan zijn door Het PON & Telos ontwikkelde duurzaamheidsdoelen gehanteerd.

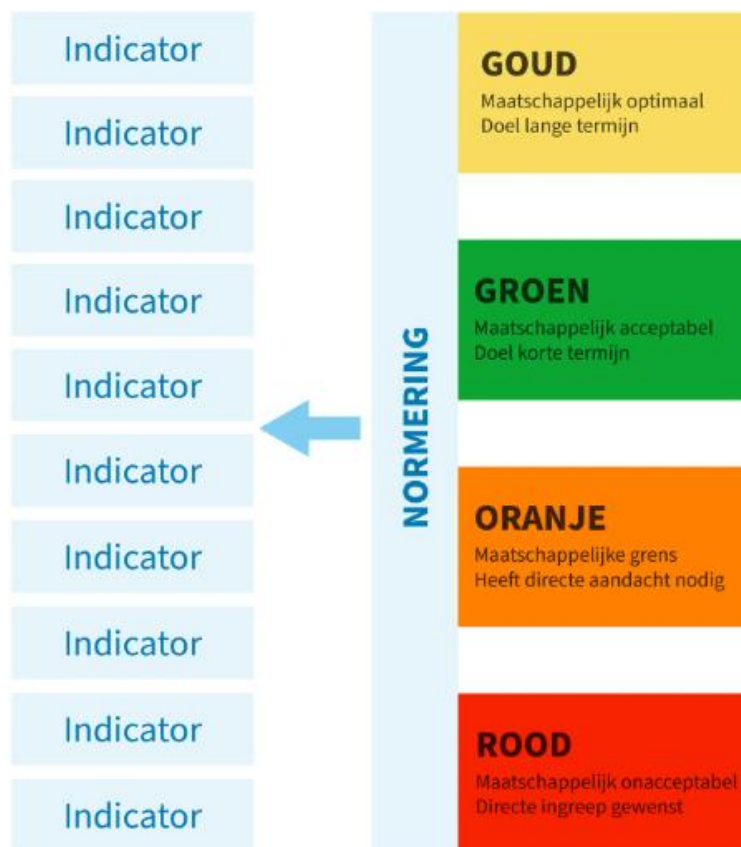
Begeleidingsgroep

Het framework is getoetst bij een begeleidingscommissie, die voor dit project in het leven is geroepen. Aan de begeleidingscommissie namen deel: vertegenwoordigers van de drie Waddenprovincies, Vereniging Waddenzeegemeenten, Samenwerkingsverband De Waddeneilanden, ministeries LNV en I&W, Waddenacademie, Basismonitoring Wadden en Omgevingsberaad Waddengebied. Tijdens een bijeenkomst op 16 juli zijn het framework en de bijbehorende doelen besproken. Waar nodig is uiteindelijk nog schriftelijk becommentarieerd.

Van framework naar scores

Door gebruik te maken van normen kunnen de resultaten op vergelijkende wijze beoordeeld worden. Het PON & Telos doet dit voor alle Nederlandse gemeenten op exact dezelfde manier, wat het mogelijk maakt om de gemeenten onderling zo zuiver mogelijk te vergelijken (fair benchmarking). Bij het normeren van de data wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van dezelfde normen als in de Sustainable Development Goals-monitor en de Nationale Monitor Duurzame Gemeenten. Die normeringen zijn gebaseerd op wetenschappelijke normeringen, wetgeving, nationale doelstellingen, regionale doelstellingen, regionale vergelijkingen of vergelijkingen in de tijd. In die volgorde: dat wil zeggen dat we indien beschikbaar wetenschappelijke normeringen en wetgeving prevaleren boven vergelijkingen met de regio. Ambities zijn vaak zeer abstract en algemeen geformuleerd en hierdoor weinig concreet. Door meetbare en concrete streefwaarden te formuleren wordt het debat gefaciliteerd. Tevens vergemakkelijken die streefwaarden het

vinden van antwoorden op de vraag wanneer men op een bepaald beleidsterrein nu daadwerkelijk tevreden is of wanneer men zich zorgen zou moeten maken. De normeringen zorgen ervoor dat iedere indicator, en daarmee ieder thema, een score tussen de 0 en de 100 krijgt. Hier geldt het principe: hoe hoger, hoe beter. Zo kent een lagere werkloosheid dus een hogere score, dicht bij de 100, en kent een lage beoordeling van de eigen gezondheid een lagere score, dicht bij de 0.

Figuur 1. Van indicatorwaarden naar scores via normeringen

Op basis van de feedback op het framework zijn de indicatoren en doelen bijgesteld. Zo is daardoor het thema ‘cultuur’ aangepast in ‘cultuurhistorie en landschap’. Uiteindelijk worden de 12 thema’s van brede welvaart gemeten met 85 indicatoren in het Waddengebied. In deze 85 indicatoren zitten 7 samengestelde indicatoren, die ieder bestaan uit een aantal onderliggende indicatoren. Een voorbeeld van een samengestelde indicator is ‘delicten’, waar de volgende indicatoren onder vallen: Geweld- en seksuele delicten, vandalisme, en vermogensdelicten. Om een score voor een thema te berekenen worden deze onderliggende indicatoren minder zwaar meegewogen, zodat de samengestelde indicator even zwaar meeweegt als de andere indicatoren. De onderliggende indicatoren worden wel los besproken in de hoofdstukken, zodat de ontwikkeling op deze indicatoren inzichtelijk kan worden gemaakt. Als alle onderliggende indicatoren in acht worden genomen, telt de Waddenbalans 96 indicatoren. Zie ook de metadata in de excel bestanden.

Rapportagejaren en peiljaren

In deze Waddenbalans wordt de staat van het Waddengebied op de thema's van brede welvaart gepresenteerd. In dit rapport worden de meest recent beschikbare data gebruikt, die uitsluitend in openbare databases beschikbaar zijn of die Het PON & Telos tot zijn beschikking heeft. Deze meest recente data worden gerapporteerd als de resultaten uit rapportagejaar 2024, het jaar waarin de Waddenbalans wordt gepubliceerd. De meest recent beschikbare data komt meestal uit een jaar voor 2024, omdat de rapportage van data (veelal) achterloopt met de werkelijkheid. In veel gevallen is het dus zo dat de data uit rapportagejaar 2024 een ander peiljaar betreffen. Hetzelfde geldt voor de data die ten grondslag ligt aan rapportagejaar 2020, die in deze rapportage wordt vergeleken met de data uit rapportagejaar 2024. Ook daar ligt in de meeste gevallen data uit een ander peiljaar onder. Dit is weergegeven in de metadata in de excel bestanden.

OPGERICHT IN
1947

GEVESTIGD IN
TILBURG

KENNISONDERNEMING

STICHTING ZONDER WINSTOOGMERK

AANTAL MEDEWERKERS

35

INTENSIEVE SAMENWERKINGEN

MET UNIVERSEITEN EN ANDERE
KENNISINSTELLINGEN

EXPERTISE

- PARTICIPATIE & GOVERNANCE
- WOON- & LEEFOMGEVING
- DUURZAAMHEIDSTRANSITIES
- SOCIAAL DOMEIN & ARBEID
- CULTUUR & ERFGOED
- DUURZAAMHEIDSIMPACT
- DATA EN METHODEN

ONZE OPDRACHTGEVERS

- PROVINCIES
- GEMEENTEN
- ZORG- EN WELZIJNSINSTELLINGEN
- FONDSSEN
- BANKEN

HET
pon
telos

Over Het PON & Telos

Maatschappelijke besluitvorming verbeteren

Wij zijn een sociale kennisonderneming in het hart van de samenleving. We beschouwen het als onze opdracht om maatschappelijke besluitvorming te verbeteren. Dat doen we door wetenschappelijke kennis met kennis van de praktijk te verbinden. We zijn van data, feiten en cijfers, maar geven die altijd een gezicht. Waarbij iedere stem telt. Voorkeuren en meningen halen we op, onderzoeken we, analyseren we en duiden we. Met prikkelende aanpakken en innovatieve methoden. Daarbij zijn we altijd gericht op duurzaamheid: de harmonieuze verbinding tussen sociale, ecologische en economische doelstellingen. Zo dragen we bij aan de kwaliteit van samenleven, nu en in de toekomst.

Met een multidisciplinair en creatief team van bijna 35 adviseurs en onderzoekers werken we vooral voor lokale en regionale overheden in Nederland (met een sterke kennispositie in Noord-Brabant), maar ook voor corporaties, banken, zorg- en welzijnsinstellingen, fondsen en maatschappelijke organisaties. We werken daarbij intensief samen met universiteiten en andere kennisinstellingen en zijn officieel partner van Tilburg University. Met onze kennis en inzichten adviseren we beleidsmakers en bestuurders. Zodat ze afgewogen keuzes kunnen maken. Zodat ze bestuurlijk kunnen vernieuwen. En zodat ze een positieve impuls kunnen geven aan de samenleving van morgen.

Stationsstraat 20c
5038 ED Tilburg
+31 (0)13 535 15 35
info@hetpon-telos.nl
hetpon-telos.nl